

№10 БАСПАСӨЗ РЕЛИЗИ

Қазақстан Республикасының 2016 жылғы 1-тоқсандағы төлем балансын алдын ала бағалау және теңгенің нақты айырбастау бағамы туралы

2016 жылғы 11 мамыр

Алматы қ.

1. ТӨЛЕМ БАЛАНСЫ

Алдын ала бағалау бойынша 2016 жылғы 1-тоқсанда **ағымдағы операциялар шотының** тапшылығы 2015 жылғы 1-тоқсандағы 125 млн. АҚШ долларына тең теріс сальдомен салыстырғанда (-) 0,9 млрд. АҚШ долларын құрады.

Мұнай бағасының құлдырауы жағдайларында (қаңтардың үшінші онкүндігінде Brent сұрыпты мұнайдың бағасы бір баррель үшін 27,8 долл. дейін түсті) тауарлардың **экспорты** 2016 жылғы 1-тоқсанда 2015 жылғы 1-тоқсанмен салыстырғанда 30,5%-ға төмендей отырып, 8,4 млрд. АҚШ долл. болды, бұл ретте мұнай және газ конденсаты экспортының құны 41,1%-ға қысқарды, ал қалған тауарлар бойынша экспорт 12,8%-ға қысқарды. 2015 жылғы 4-тоқсанға қатысты экспорт 16,7%-ға қысқарды.

Тауарлар **импорты** 2015 жылғы 1-тоқсанға қатысты 27,8%-ға қысқарып, 5,7 млрд. АҚШ долл. болды (2010 жылдан бастап тоқсан ішіндегі ең төмен көрсеткіш). Импорт көлемінің күрт тарылуы ең алдымен бағамның түзетілуі әсері есебінен орын алды. Тауарларды әкелудің төмендеуі өнімнің барлық түрі бойынша орын алды, ең көп төмендеу азық-түлікке жатпайтын тұтыну тауарларын және инвестициялық тауарларды әкелу бойынша орын алды.

Импорттың қысқару қарқындарын экспорттың төмендеуімен теңестіру 2014 жылдан бастап байқалған таза экспорт көрсеткішінің қысқаруын баяулатты – 2016 жылғы 1-тоқсанда **сауда балансының** профициті 2,7 млрд. АҚШ долл. болды, бұл 2015 жылғы 4-тоқсандағы көрсеткіштен 21,8%-ға жоғары (2015 жылғы 1-тоқсандағы көрсеткішке қарағанда 35,4%-ға төмендеу).

Алдын ала бағалау бойынша **қаржы шоты** бойынша капиталдың таза әкелінуі (Ұлттық Банктің резервтік активтерімен операцияларды қоспағанда) 2016 жылғы 1-тоқсанда 1,0 млрд. АҚШ долларын құрады (2015 жылғы 1-тоқсанда 2,6 млрд. АҚШ долл.) және негізінен портфельдік инвестициялар түрінде капиталдың әкетілуі аясында тікелей инвестициялардың әкелінуімен қамтамасыз етілді.

Тікелей шетелдік инвестициялар бойынша сыртқы міндеттемелер 2,4 млрд. АҚШ долларына, ең бастысы шетелдік инвесторлардың Қазақстан кәсіпорындарының капиталын ұлғайтуы, сондай-ақ кірістерді қайта инвестициялауы есебінен ұлғайды. Бұл ретте Қазақстан резиденттерінің шет елге тікелей инвестициялары түріндегі активтер 213 млн. АҚШ долларына азайды. Нәтижесінде **тікелей инвестициялардың** балансы бойынша капиталдың таза әкелінуі 2,6 млрд. АҚШ долл. (2015 жылғы 1-тоқсанда 1,4 млрд. АҚШ долл.) болды.

Портфельдік инвестициялар балансы бойынша капиталдың 2,2 млрд. АҚШ долларына тең таза әкетілуі (2015 жылғы 1-тоқсанда 0,8 млрд. АҚШ долл. тең таза әкеліну) негізінен Ұлттық қордың шетелдік активтерінің 1,7 млрд. АҚШ долларына өсуі есебінен қалыптасты.

2016 жылғы 1-тоқсанда **резервтік активтер** 1,1 млрд. АҚШ долларына жуық қысқарды. Шетел валютасындағы активтердің төмендеуі ең алдымен екінші деңгейдегі банктердің Ұлттық Банктегі шетел валютасындағы корреспонденттік шоттарындағы қаражатпен операцияларына және Ұлттық Банкпен валюталық своптарды өтеуге байланысты болды. Сонымен бірге, бағамды қайта бағалау және монетарлық алтын құнының өсуі, оның ішінде сатып алу есебінен өсуі халықаралық

резервтердің төмендеуін теңестірді. Осылайша, 2016 жылғы 31 наурыздағы жағдай бойынша, халықаралық резервтер (Ұлттық қордың активтерін есептемегенде) 28,4 млрд. АҚШ долл. (2015 жылдың соңында 27,9 млрд. АҚШ долл.) бағаланды, бұл алдын ала деректер бойынша қазақстандық тауарлар мен көрсетілетін қызметтер импортының 7,9 айын қаржыландыруды қамтамасыз етеді.

2. НАҚТЫ АЙЫРБАСТАУ БАҒАМЫ

2016 жылғы бірінші тоқсанда теңге нақты көрсетуде 2,8%-ға әлсіреді (нақты тиімді айырбастау бағамы индексінің 34 елдің валюталарына қатысты өзгеруі), ал 2014 жылдың басы – 2016 жылғы наурыз аралығындағы кезеңде әлсіреу 27,6%-ды құрады.

2016 жылғы бірінші тоқсанда теңгенің Ресей рубліне қатысты (салыстырмалы бағалардың өзгеруіне түзетілген) әлсіреуі 2,5% болды, ал 2014 жылдың басынан бастап теңгенің нақты әлсіреуі 4,4% болды.

Негізгі сауда әріптестері валюталарының нақты айырбастау бағамдарының индекстерін өзгерту бойынша деректер кестеде келтірілген.

Теңгенің нақты айырбастау бағамы индексінің өзгеруі

	2016 жылғы қаңтар – наурыз	2014 жылғы қаңтар – 2016 жылғы наурыз
Ресей рубліне қатысты	2,5%-ға әлсіреу	4,4%-ға әлсіреу
АҚШ долларына қатысты	4,3%-ға әлсіреу	45,1%-ға әлсіреу
Еуроға қатысты	6,9%-ға әлсіреу	31,7%-ға әлсіреу
Қытай юаніне қатысты	3,9%-ға әлсіреу	42,4%-ға әлсіреу
Беларусь рубліне қатысты	2,9%-ға нығаю	10,8%-ға әлсіреу
Қырғыз сомына қатысты	0,8%-ға әлсіреу	27,2%-ға әлсіреу

Толығырақ ақпаратты мына телефондар бойынша алуға болады:

+7 (727) 270 45 85

+7 (727) 330 24 97

e-mail: press@nationalbank.kz

www.nationalbank.kz